

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/20/2019
Identifikačné číslo spisu: 2115010617
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2115010617.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 25. septembra 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného J. F. pre prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, o dovolaní obvineného J. F. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/30/2017 z 20. marca 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. F. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30T/45/2015 zo 7. decembra 2016, bol obvinený J. F. uznaný za vinného zo spáchania prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona na skutkovom základe, že

- dňa 6. júna 2014 v čase asi o 15:55 hod. na diaľnici DI na 72,938 km v smere od Piešťan na Trnavu, ako vodič autobusu zn. J. XX, ev. č.: W.-XXXX. v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla v uvedenom úseku zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu a jeho pádu na nižšie položené pole, čím svojím konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom na následky spôsobených zranení v dôsledku znemožnenia dýchacích pohybov po pritlačení tela a ďalších zranení utrpenej pri dopravnej nehode na mieste nehody podľahli M. Q., nar. XX. G. XXXX, bytom M., H. X.. XX/XXX, Q. F., nar. XX. Q. XXXX, bytom W. XXX, R. J., nar. XX. Y. XXXX, bytom W., J. X, R. D. ?vá, nar. XX. H. XXXX, bytom W., H. D. XXXX/XX, a ďalší nižšie uvedení poškodení utrpeli pri dopravnej nehode nasledovné zranenia:

- S. U., nar. XX. G. XXXX, trvalé bytom X. Q. D. XXX, utrpela podvrtnutie krčnej chrbtice, otras mozgu, pomliaždenie bedrovej chrbtice a pomliaždenie prednej brušnej steny s dobou liečenia 3 týždňov,
- Mgr. W. U., nar. X. J. XXXX, trvale bytom T. XX, utrpela otras mozgu, zlomeninu 3., 7., 9. až 12.

rebra vpravo, voľný vzduch v hrudníku (pneumothorax) vpravo, zlomeninu bočných výbežkov 1. až 3. bedrového stavca vpravo s dobou liečenia viac ako 6 týždňov,

- W. X., nar. XX. H. XXXX, trvalé bytom J. XXX, utrpela zlomeninu tela 7. krčného stavca, pomliaždenie hlavy v čelovej oblasti, tržnú ranu v temennej oblasti hlavy vpravo, podvrtnutie hrudnej a bedrovej chrbtice a pomliaždenie krížovej kosti s dobou liečenia 2 mesiacov,
- J. N., nar. XX. Q. XXXX, trvale bytom W., H. U. XX, utrpel otras mozgu, zlomeninu 3. a 5. bedrového stavca, pomliaždenie pľúc obojstranne, voľný vzduch v hrudníku (pneumothorax) vpravo, zlomeninu kľúčnej kosti vpravo, vyklbenie kľúčnej kosti v kľúčno - hrudnom kĺbe vľavo, zlomeninu 7. rebra vpravo, zlomeninu predlaktia vpravo, devastačnú tržnú ranu v bedrovo-krížovej oblasti vpravo, reznú ranu na dolnej čeľusti vľavo, reznú ranu ramena vľavo, viacpočetné rezné rany na hrudníku vľavo, reznú ranu stehna vľavo, reznú ranu na chrbte vpravo a cudzie teleso (sklo) v nose vpravo s dobou liečenia 3 mesiacov,
- H. H., nar. XX. J. XXXX, trvale bytom Y., ul. X. XX, utrpela pomliaždenie hlavy v spánkovej oblasti vľavo, pomliaždenie a odreninu predkolenia vľavo a zlomeninu lopatkového konca kľúčnej kosti vľavo s dobou liečenia 3 týždňov,
- Q. R., nar. XX. Q. XXXX, trvale bytom W., W. T. XX, utrpela viacpočetné tržné rany v bedrovej oblasti a viacpočetné tržné rany sedacej oblasti s dobou liečenia 3 týždňov,
- W. E., nar. XX. Y. XXXX, trvale bytom W., H. XX, utrpel pomliaždenie hlavy a bedrovej oblasti a pomliaždenie a odreninu ramena vľavo s dobou liečenia 7 dní,
- T. Y., nar. XX. K. XXXX, trvale bytom W., F. XX, utrpela pomliaždenie hrudníka s dobou liečenia 7 dní,
- Q. D., nar. XX. Y. XXXX trvalé bytom O., R. X, utrpela podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie hlavy v čelovej oblasti vpravo, pomliaždenie hrudníka, pomliaždenie lopatky vpravo, pomliaždenie a odreninu stehna vpravo s dobou liečenia 3 týždňov,
- W. X., nar. X. J. XXXX, trvale bytom W., F. XX, utrpela pomliaždenie hlavy a tváre, podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie hrudníka vpravo, pomliaždenie ramena vpravo, pomliaždenie lakt'a vpravo a tržnú ranu lakt'a vpravo s dobou liečenia 2 týždňov,
- Q. Q., nar. X. H. XXXX, trvale bytom W., H. Y. XX, utrpela pomliaždenie hlavy v čelovej oblasti vpravo, zlomeninu nosa, tržnú ranu obočia vpravo, tržnú ranu nosa, pomliaždenie ramena vpravo a pomliaždenie bedrového kĺbu vpravo s dobou liečenia 3 týždňov,
- U. J., nar. XX. K. XXXX, trvale bytom W. XX, utrpela tržné rany v sedacej oblasti vpravo, tržnú ranu bedrového kĺbu vpravo a pomliaždenie a odreninu päty vpravo s dobou liečenia 10 dní,
- T.I., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom W., S. X, utrpela pomliaždenie a odreninu bočnej bedrovej oblasti vpravo s dobou liečenia 7 dní,
- Y. F., nar. XX. G. XXXX, trvalé bytom T. X, utrpela pomliaždenie brušnej steny, pomliaždenie bedrovej chrbtice, pomliaždenie tváre v oblasti líca vpravo a pomliaždenie panvy vpravo, s dobou liečenia 3 týždňov,
- X. F., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom W., Y. XXXX/X, utrpela pomliaždenie hlavy v čelovej oblasti, tržnú ranu vonkajšieho členka vpravo, pomliaždenie oboch päťových kostí a pomliaždenie a odreninu ramena vpravo, s dobou liečenia 10 dní,
- N. X., nar. X. K. XXXX, trvalé bytom U. XXX, utrpela podvrtnutie krčnej chrbtice, pomliaždenie a odreninu sedacej časti vpravo a pomliaždenie oboch kolien, s dobou liečenia 7 dní,
- W. J., nar. XX. G. XXXX, trvale bytom Y., T. XX, utrpela pomliaždenie bedrovej oblasti a mnohopočetné rezné rany bedrovej a krížovej oblasti s dobou liečenia 7 dní,
- H. R., nar. X. G. XXXX, trvale bytom W., Y. XX, utrpel pomliaždenie a odreninu hlavy v čelovej oblasti, pomliaždenie lakt'a vpravo, pomliaždenie zadnej steny hrudníka vpravo a pomliaždenie bedrovej oblasti vpravo s dobou liečenia 7 dní,
- G. U., nar. XX. A. XXXX, trvalé bytom W., F. X, utrpel pomliaždenie oboch lakt'ov, pomliaždenie zadnej steny hrudníka vľavo, pomliaždenie bedrovej oblasti vľavo a pomliaždenie palca na ruke vľavo s dobou liečenia 7 dní,
- G.J., nar. XX. J. XXXX, trvale bytom M., T. X, utrpel tržnú ranu na hlave v spánkovej oblasti vpravo a pomliaždenie zadnej steny hrudníka vľavo s dobou liečenia 7 dní,
- Q. Y., nar. XX. Q. XXXX, trvale bytom W., R. XX, utrpel pomliaždenie a odreniny hrudníka vzadu, pomliaždenie kolena vpravo a pomliaždenie brucha s dobou liečenia 7 dní,

- J. E., nar. XX. G. XXXX, trvale bytom W., J. XX, utrpel podvrtnutie hrudnej chrbtice, pomliaždenie a odreniny hrudníka vzadu, tržnú ranu bedrovej oblasti vpravo a tržnú ranu ramena vpravo s dobou liečenia 10 dní,
- J. A., nar. X. J. XXXX, trvale bytom F. K. XXX, utrpela reznú ranu chrbta, mnohopočetné tržné rany na chrbte, tržnú ranu lakt'a vpravo, pomliaždenie a odreniny na hrudníku vzadu a podvrtnutie krčnej chrbtice so svalovým kľúčom s dobou liečenia 3 týždňov,
- Mgr. G. X., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom W., E.. Y. XX, utrpela pomliaždenie ramena vpravo, pomliaždenie oboch lakt'ov a pomliaždenie a odreninu predkolenia vpravo s dobou liečenia 7 dní.

Za to bol obvinenému podľa § 285 ods. 4 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd obvinenému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodených: W. E., nar. XX. Y. XXXX v W., bytom W., H. XXXX/XX, Q. R., nar. XX. Q. XXXX v W., bytom W., W.. T. XX, G. N., nar. XX. A. XXXX v W., bytom X. Q. D. XXX, Q. D., nar. XX. Y. XXXX v R., bytom O., R. XXX/X, T. Y., nar. XX. K. XXXX v W., bytom W., F. XX, U. J., nar. XX. K. XXXX v W., bytom W. XX, G.J., nar. XX. J. XXXX v W., bytom M., T. XXX/X, G. U., nar. XX. A. XXXX v W., bytom W., F. XXXX/X, H. R., nar. X. G. XXXX v W., Y. XXX/XX, Q. Q., nar. X. H. XXXX v W., bytom W., H.. Y. XXXX/XX, W. X., nar. X. J. XXXX v W., bytom W., F. XXXX/XX, N. X., nar. X. K. XXXX v W., bytom U. XXX, T.I., nar. XX. H. XXXX v W., bytom W., S. XXX/X, H. H., nar. XX. J. XXXX v W., bytom Y., X. XX, Q. Y., nar. XX. Q. XXXX v W., bytom W., R. XX, J. E., nar. XX. G. XXXX v W., bytom W., J. XXXX/XX, X. F., nar. XX. H. XXXX v W., bytom W., Y. XXXX/X, W. J., nar. XX. G. XXXX v W., Y. T. XXX/XX, Y. F., nar. XX. G. XXXX v W., bytom T. X, Mgr. W. U., nar. X. J. XXXX v Y., bytom T. XX, S. U., nar. XX. G. XXXX v W., bytom X. Q. D. XXX, J. A., nar. X. J. XXXX v W., bytom F. K. XXX, J. N., nar. XX. Q. XXXX v W., bytom W., H. U. XXXX/XX, W. X., nar. XX. H. XXXX v W., bytom J. XXX, Ing. X. J., nar. X. Y. XXXX v W., bytom W., J. XXXX/X, W. F., nar. XX. K. XXXX v W., bytom W. XXX, J. Q., nar. XX. J. XXXX v W., bytom M., H. X. XXX/XX, Y. D., nar. XX.. H. XXXX v Y., bytom W., H.. D. XXXX/XX, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom: Panónska cesta 2, 851 04 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 35 937 874, Dôvera zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom: Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35 942 436, Union zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom: Bajkalská 29/A, 821 08 Bratislava, IČO: 36 284 831, Sociálna poisťovňa so sídlom: ul. 29. augusta 8,10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces (č. l. 2037 - 2057 spisu).

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 3To/30/2017 z 20. marca 2018, postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Zároveň postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie poškodených W. F., nar. XX. K. XXXX, Y. D., nar. XX. H. XXXX a Ing. X. J., nar. X. Y. XXXX (č. l. 2109 - 2132 spisu).

Proti označenému uzneseniu Krajského súdu v Trnave podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona s poukazom § 138 písm. h) Trestného zákona, § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a aby ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu a rozsudok okresného súdu zrušil a rovnako zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, nakoľko vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením rozhodnutia, stratili svoj podklada podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že zo znaleckého dokazovania znalca Ing. Rastislava Jurinu vyplýva, že príčinou dopravnej nehody nemohol byť technický stav autobusu a ani technický stav vozovky. Z vyjadrenia Slovenského hydrometeorologického ústavu vyplýva, že ani počasie v mieste dopravnej nehody nemalo vplyv na vznik nehody a jej priebeh. MUDr. G. D. uviedla, že obvinený sa lieči na kolísavú hypertenziu od roku 2003, v roku 2007 mu diagnostikovali cukrovku a žiadna z týchto chorôb nebola chorobou, ktorá by bola príčinou, aby obvinený upadol do bezvedomia. Zo znaleckého posudku spoločnosti forensic.sk - Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o. vyplynulo, že zistené ochorenia (obezita, vysoký krvný tlak, cukrovka) nie sú prekážkou v bežnom spôsobe života ani v zamestnaní a bolo by veľmi málo pravdepodobné, že by zmena krvného tlaku, či zmena hladiny krvného cukru spôsobila samotný vznik dopravnej nehody a podľa informácie v spise o slnečnom počasí je možné, že v istom úseku diaľnice - po miesto nehody bol na svojom mieste vodiča priamo vystavený slnečnému osvetlu a nie je možné vylúčiť, že táto okolnosť mohla spôsobiť nehodu, únavu alebo zníženie pozornosti s navodením aj mikrosprávku. Obvinený konštatoval, že okresný súd založil svoje rozhodnutie o vine bez akýchkoľvek dôkazov na presvedčení, že mikrosprávok v čase dopravnej nehody u obvineného nenastal a krajský súd na rozdiel od okresného súdu konštatuje, že je potrebné ustáliť, že mikrosprávok obvineného ako vodiča autobusu vychádza ako jediná príčina dopravnej nehody, nakoľko len tak sa dá vysvetliť, prečo vodič s dlhoročnou praxou, po dlhšom časovom úseku bezproblémovej jazdy, zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, pričom nevedel vysvetliť príčinu takéhoto spôsobu vedenia vozidla a okrem toho si nepamätal, či ho v kritickom momente predbiehalo iné vozidlo, alebo nie. Krajský súd vyvodil správne závery, že príčinou nehody bol mikrosprávok, avšak pochybil keď uviedol, že u obvineného je potrebné ustáliť zavinenie z vedomej nedbanlivosti podľa § 16 písm. a) Trestného zákona. Bolo potrebné sústrediť pozornosť na to, ako k nehode došlo, vyhodnotiť prvú reakciu vodiča autobusu, ktorá bola 3,66 sekundy od začiatku predchádzania vodiacej čiary oddeľujúcej pravý jazdný pruh a pravú krajnicu. Z výpovede svedka Ing. J. S. a videozáznamu z oproti idúceho vozidla vyplýva, že vodič autobusu stratil kontrolu nad vozidlom minimálne na 3,66 sekundy, kedy prestal reagovať. Nereagoval znížením rýchlosti, brzdením, natáčaním volantu v smere jazdy, alebo iným spôsobom. Práve takýto stav mohol byť stavom mikrosprávku. Znalec MUDr. Norbert Moravanský PhD. rovnako potvrdil, že stav mikrosprávku u vodiča mohol byť príčinou nehody. Pokiaľ sa táto skutočnosť nedá verifikovať, neznamená to, že nenastala. Obvinený má za to, že je nelogické, aby nereagoval na vzniknutú situáciu, keby tak mohol urobiť. Nemohol tak urobiť z dôvodu mikrosprávku, z dôvodu, že bol v stave bezvedomia a v tomto prípade nie je dané zavinenie v zmysle trestného práva. Obvinený namietal, že súd nemal za preukázané porušenie dôležitej povinnosti. Porušenie dôležitej povinnosti je skutkové zistenie a musí byť vyjadrené v samotnom skutku, čo v tomto prípade vyjadrené v skutku nebolo. Prezumpcia nevinny znamená, že nedokázaná vina má rovnaký dôsledok a význam ako dokázaná nevina, a teda obvinený nie je povinný svoju nevinu dokazovať. Zo zásady prezumpcie nevinny vyplývajú pravidlá pri dokazovaní a to 1. in dubio pro reo, 2. obvinenému musí byť vina preukázaná a obvinený nie je teda povinný dokazovať žiadnu skutočnosť. Obvinený nesúhlasí s výškou uloženého trestu odňatia slobody, ktorý považuje za príliš prísny. K výroku o náhrade škody uviedol, že súd podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodených s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Nárok na náhradu škody spôsobenej pracovníkom tretej osobe alebo cudzej organizácii, zavineným porušením povinností pri plnení pracovnej úlohy alebo v priamej súvislosti s ňou, môže v adhéznom konaní uplatniť len organizácia, s ktorou je pracovník v čase spôsobenia škody v pracovnom pomere. Poškodenej tretej osobe alebo cudzej organizácii v takomto prípade nepatrí nárok na náhradu škody voči pracovníkovi; svoje nároky môže uplatniť len voči organizácii, v ktorej bol páchatel' v čase spáchania činu pracovníkom, nie však v trestnom konaní proti páchatel'ovi (R 29/1969). V prípade, keď poškodený uplatňuje v trestnom konaní nárok na náhradu škody, ktorú nemôže proti obvinenému uplatniť, súd ho má poučiť a ak zotrúva na svojom návrhu na priznanie náhrady škody aj napriek poučeniu súdu, súd podľa analógie (§ 46 ods. 4, § 256 ods. 4 Trestného poriadku) musí uznesením vysloviť, že uplatňovanie nároku na náhradu škody v trestnom konaní nepripúšťa (R 48/1962). Nakoľko obvinený bol v čase skutku zamestnaný v spoločnosti J. W., mal súd poučiť poškodených o uplatnenom nároku na náhradu škody ako o nesprávne uplatnenom nároku. Výrok o náhrade škody je preto nezákonný, pričom obhajca obvineného na túto skutočnosť okresný súd upozornil a poškodení upozornenie ignorovali (č. l. 2151 -

2160 spisu).

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava vo vyjadrení z 18. februára 2019 navrhla dovolanie obvineného odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku z dôvodu, že nie je splnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (č. l. 2165 - 2166 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku), pred vydaním rozhodnutia o dovolaní, skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvineného J. F. nie je dôvodné, pretože je zřejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty obvineného zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vo vzťahu k výroku o vine. Dovolací súd zdôrazňuje, že v rámci dovolacieho konania konaného na podklade dovolania obvineného nemôžu byť predmetom prieskumu dovolacieho súdu samotné skutkové zistenia, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy nižšieho stupňa (výnimkou je v danom smere len dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Námietky obvineného smerujúce voči konečným skutkovým zisteniam a záverom (namietajúce ich správnosť či úplnosť) sú z pohľadu dovolacieho konania irelevantné, keďže pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol tento ustálený zo strany okresného a krajského súdu - ten nemôže nijako meniť, ani dopĺňať.

Pokiaľ sa obvinený nestotožňuje so závermi konajúcich súdov o vine obvineného a „v tomto duchu“ je založená celá argumentácia obvineného (obvinený nesúhlasí so skutkovými závermi konajúcich súdov a

odmieta svoju vinu), je nevyhnutné uviesť, že obvinený a obhajca obvineného, prostredníctvom ktorého obvinený dovolanie podal, celkom zjavne nerozlišuje skutkové námietky od tých právnych (ktoré jediné by bolo možné považovať za relevantné, a teda bolo by potrebné sa nimi zo strany konajúceho dovolacieho súdu zaoberať), čoho bezprostredným následkom je okrem iného aj to, že podané dovolanie „je písané ako odvolanie“, t. j. obvinený pokračuje vo svojej obhajobe, opakuje námietky predložené v predchádzajúcom konaní a v podstate absolútne nereflektuje na konštrukciu dostupných dovolacích dôvodov.

Ak obvinený v podanom dovolaní namieta spôsob hodnotenia dôkazov, rozsah vykonaného dokazovania, či vysporiadanie sa konajúceho súdu s obhajobou, ide „len“ o námietky skutkového charakteru, a teda z pohľadu daného dovolacieho konania námietky irelevantné.

Obvinený v podanom dovolaní koncentroval svoju obhajobu na znalecké dokazovanie (znalecký posudok Ing. Rastislav Jurina, MUDr. Antónia Demovičová, Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., MUDr. Norbert Moravanský, PhD.) a výpovede svedkov (napríklad svedok Ing. J. S.) v tejto trestnej veci. Je nevyhnutné uviesť, že dôkazy, na ktorých konajúce súdy založili svoje rozhodnutie, boli vecou úvahy súdov, keď je zároveň plne v ich réžii hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Hodnotenie dôkazov z pohľadu ich vierohodnosti je na rozdiel od hodnotenia dôkazov z hľadiska ich zákonnosti [k tomu viď. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] nepodraditeľné (pre skutkovú povahu) pod žiadny z do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania. Zákonnosť pritom obvinený nenapádal.

Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Na podklade tohto dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu, ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, pretože to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, ako už bolo uvedené, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom dovolací súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia.

Podstata dovolania obvineného ďalej spočívala v tvrdení, že neporušil dôležitú povinnosť uloženú mu ako vodičovi motorového vozidla podľa zákona. Obvinený tvrdil, že príčinou takého spôsobu vedenia motorového vozidla bol jeho tzv. mikrosnánok, teda určitý stav bezvedomia, pričom tento záver je podľa neho vyvoditeľný z niektorých náznakov, ktoré sa vyskytli v dôkazoch.

Zásadne je teda možné konštatovať, že obvinený opäť namieta zistenie skutkového stavu doteraz rozhodujúcimi súdmi, keďže tieto za príčinu dopravnej nehody označili vyslovene, v zmysle skutkovej vety rozsudku, porušenie ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c) zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov - porušenie dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zamestnania obvineného [§ 138 písm. h) Trestného zákona], teda nevenovanie sa plne vedeniu vozidla a nasledovanie situácie v cestnej premávke.

Za porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 138 písm. h) Trestného zákona pri premávke na cestách je potrebné považovať najmä také porušenie povinnosti vodiča motorového vozidla, ktoré so zreteľom na veľkosť a hmotnosť vozidla a počet prepravovaných osôb v ňom, t. j. povahu prepravy, môže mať za následok vážnu dopravnú nehodu s následkami na ľudskom živote a zdraví a ktoré podľa všeobecnej skúsenosti takéto následky skutočne máva. Pri vedení rozmerovo veľkých a ťažkých motorových vozidiel, v ktorých sú navyše prepravovaní pasažieri, musí vždy platiť zvýšená opatrnosť vodiča pri ich vedení, pretože takéto vozidlá svojimi rozmermi, váhou i účelom na ktorý slúžia (preprava osôb) predstavujú podstatne väčšie riziko a ohrozenie okolia ale i v nich prepravovaných osôb ako osobné motorové vozidlá a spravidla v dôsledku ich zásahu, či nesprávneho vedenia dochádza k vzniku

nenapraviteľného následku.

Skutková veta odsudzujúceho rozsudku zahŕňa aj porušenie dôležitej povinnosti vodiča odkazom na nedostatočnú pozornosť vodiča pri vedení vozidla a odkazom na ust. § 4 ods. 1 písm. c) zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke - teda nevenovanie sa plne vedeniu vozidla a nesledovanie situácie v cestnej premávke. Preto skutok vymedzený v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku zodpovedá právnej kvalifikácii použitej v právnej vete. Za takéhoto stavu nemožno konštatovať existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o námietku obvineného - použitie zásady „in dubio pro reo“ na ktorú poukázal dovolateľ (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorá vyplýva z ustanovení § 2 ods. 4 Trestného poriadku prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení. Nakoľko dovolací súd skutkové zistenia nemôže skúmať, aplikácia tejto zásady v dovolaní rovnako neprichádza do úvahy.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu - prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona z ktorého bol obvinený uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, pretože obvinený svojim konaním naplnil všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty dotknutého trestného činu, teda svojim konaním z nedbanlivosti spôsobil všeobecné nebezpečenstvo, pričom porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona a zároveň spôsobil smrť a ťažkú ujmu na zdraví viacerým osobám.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vo vzťahu k výroku o treste.

Dovolací súd k námietke obvineného, že uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody nie je namieste a domáha sa "menej prísneho trestu" dodáva, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa na výrok o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý sa viaže k výroku o treste.

Pokiaľ teda ide o dovolanie podané obvineným, kde v celom podanom dovolaní nenamieta otázku trestu (s výnimkou námietky, že nepodmienečný trest odňatia slobody pociťuje obvinený vzhľadom na doterajší svoj život ako prísny), obvinený neuviedol ako dôvod dovolania § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa týmto dovolacím dôvodom ani nemohol zaoberať (§ 374 ods. 2 Trestného poriadku).

Nad rámec nevyhnutného Najvyšší súd Slovenskej republiky však k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku doplnia, že dovolacím dôvodom podľa písm. h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu či už ako prísna alebo mierna, resp. posudzovanie, či uložený trest odňatia slobody naplnia účel trestu len vzhľadom na skutočnosť, že obvinený sa už nedopúšťa žiadnej trestnej činnosti a vedie riadny život. Obvinenému bol zároveň uložený trest odňatia slobody v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe (4 až 8 rokov) vo výmere 6 (šesť) rokov.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vo vzťahu k výroku o náhrade škody.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie aj nesprávne použitie aj iných hmotnoprávnych predpisov, napr. Občianskeho zákonníka, pokiaľ tieto majú vzťah ku právnej kvalifikácii skutku. Takýto vzťah Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, a to z dôvodu nižšie uvedeného a vyplývajúceho z logiky veci:

Obvinený v podanom dovolaní k výroku o náhrade škody okresného súdu, ktorý poškodených odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces, postavil svoju obhajobu aj na skutočnosti, že za škodu zodpovedá zamestnávateľ obvineného a nie priamo obvinený, ktorého druh práce bol vodič autobusu a "plnil len pracovné úlohy pracovníka".

Je síce potrebné súhlasiť s námietkou obvineného ohľadom posudzovania náhrady škody s poukazom na rozhodnutie R 29/1969, avšak poškodení boli v trestnom konaní odkázaní v celom rozsahu s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Obvinenému teda v konečnom dôsledku nebola uložená povinnosť nahradíť škodu poškodeným, a to ani čiastočne a súd v trestnom konaní nevyvodil v tomto smere zodpovednosť obvineného, ale len "presunul otázku" nárokov poškodených na podanie žaloby v civilnom procese (§ 288 ods. 1 Trestný poriadok). V danom smere nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a to aj s poukazom na § 371 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého dôvod dovolania podľa písm. i) § 371 ods. 1 Trestného poriadku nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. V danej veci totiž nedošlo s poukazom na uvedené k zásadnému ovplyvneniu postavenia obvineného.

Napokon je už vecou poškodených v civilnom procese, na ktorý proces nemá už súd v trestnom konaní dosah, koho v podanej žalobe označia ako stranu - žalovaného, t. j. kto bude vystupovať v procese ako vecne pasívne legitimovaný subjekt, pričom súd nezhliadol ani žiadnu podstatnú skutočnosť, pre ktorú by práva poškodených nemohli byť zachované (naplnené).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu o dovolaní opravný prostriedok nie je prípustný.